

Byggivinna

ÍLØGUR VERÐA

- Vit eru í lötuni í einari tilgongd at fáa greiðu á, hvørjar íløgur verða útsettar. Tølini hjá Fíggjarmálaráðnum vísa greitt, at tað er serliga í 2018 og 2019, at íløgurnar eru høggar, tær minka síðan í 2020 og koma so á eitt vanligt støði í 2021. Av somu orsök arbeiða vit við at flyta nakrar íløgur frá 2018 og 2019 til 2020 og 2021, tá ið betri rúm er fyri teimum, sigur Aksel V. Johannesen, løgmaður

HALLUR AV RANA

Sum vanligt var stóruspenningur til hvat Aksel V. Johannesen, løgmaður, fór at siga, tá hann trein upp á røðarapallin í lögtinginum á ólavsøku fyri at flyta fram ólavsøkurøðuna. Siðvenja er, at løgmaður nýtir hetta høvi at stinga út í kortið hvat ætlanin er hjá landsstýrinum fyri næstu tingsetu. Tá talan so eisini var um seinastu løgmanrøðuna hjá Aksel V. Johannesen á hesum sinni, varð røðan eisini sædd sum eitt upplagt høvi at kunngerða síðstu ætlanirnar hjá samgonguni áðrenn valið.

Men um nakar vónaði, at løgmaður fór at brúka høvi til at boða frá nýggjum ílögum kring landið, so blivu tey skuffað. Í staðin boðaði løgmaður frá, at landsstýrið ynskir at føra ein figgjarpolitikk har almennu íløgurnar verða tálmaðar. Ella við hansara egnu orðum, man ynskir at drýggja komandi íløgur yvir fleiri ár.

- Men fyri at stýra búskapinum mugu land og kommunur samstarva. Samlaðu íløgurnar hjá landi, kommunum og vinnu eru í lötuni ov stórar. Tað ger, at serliga byggivinnan dýrkar. Tað rakar familjurnar. Landið tekur ábyrgd, og vit ætla at drýggja komandi íløgur yvir fleiri ár. Og kommunurnar áttu at gjørt tað sama. Vit varða jú av somu familjum. Tað má kunna bera til. Í felag, segði løgmaður tá.

Flyta íløgur

Mánadagin kom so Búskaparráðið við árligu heystfrágreiðingini, ið enn einaferð staðfesti, at almennu íløgurnar eru ov høggar og at hvørki landið ella kommunur hava gjørt nakað fyri at tálma teimum. Men løgmaður vissar fyri, at man er í einari tilgongd, har ætlanin er at

útseta nakrar íløgur. Hvørjar tær verða fæst fyrst at vita í september, tá figgjarlógaruppskotið fyri 2019 verður lögð fram.

- Vit eru í lötuni í einari tilgongd at fáa greiðu á, hvørjar íløgur verða útsettar. Tølini hjá Fíggjarmálaráðnum vísa greitt, at tað er serliga í 2018 og 2019, at íløgurnar eru høggar, tær minka síðan í 2020 og koma so á eitt vanligt støði í 2021. Av somu orsök arbeiða vit við at flyta nakrar íløgur frá 2018 og 2019 til 2020 og 2021, tá ið betri rúm er fyri teimum, sigur Aksel V. Johannesen.

Løgmaður vísir víðari á, at tað er neyðugt at skilja millum íløgurnar, tí meðan nakrar leggja trýst á arbeiðsmarknaðin, so eru aðrar, ið hóast tær eru kostnaðarmiklar, hava avmarkaðan ávirkan á búskapin.

- Øðrumegin hevur tú eitt nú havranssóknarskipið, ið er stór almenn iløga, men hon hevur avmarkandi ávirkan á samfelagsbúskapin, tí stóruspartur av arbeiðinum verður gjørdur uttanlands. Hinumegin hevur tú eitt nú stór byggjari av ymsum slag, sum leggja enn størri trýst á eina frammanundan heita byggivinnu, sigur løgmaður og leggur afturat.

-Tað merkir í stuttum, at tað er í sær sjálvum ikki nóg mikið bara at hyggja sjálvari upphæddini, tá ið vit umrøða íløgur. Tað hevur nóg stórri týðning at hyggja at, hvørjari íløgu sær, fyri at fáa greiðu á, hvussu stóra ávirkanin hon hevur á samfelagsbúskapin.

Tá figgjarlógaruppskotið fyri 2018 verður lagt fram í september fæst greiða á hvørjar íløgur verða seinkaðar, men løgmaður ger greitt, at eingin iløga, ið longu er farin í gongd, verður seinkað, men einans íløgur, ið enn ikki eru farnar í gongd.

Hasi tølini skulu takast við eitt sindur av fyrivarni, tí talan er um

fleiri støðlingar. Tað er longu greitt, at hvørki land ella kommunur fara at brúka hasar upphæddirnar í 2018, tí í fleiri førum er talan um seinkingar í byggiverkætlanunum hjá bæði landi og kommunum

Avbjóðing at stýra

Í frágreiðingini hjá Búskaparráðnum verða almennu íløgurnar fyri fyrstu ferð býttar upp í landskassan, kommunurnar og fyrirkur, ið eru undir almennum ræði.

Við nýggja háttalagnum sæst, at tað serliga eru almennu fyrirkurnar, ið hava framt størstu íløgurnar seinnu árinum, og brúka tær í 2018 700 milliónir krónur meira upp á íløgur enn í 2016. Sama tíðarskeið hava landskassin og kommunurnar sett umleið 300 milliónir krónur meira av til íløgur enn í 2016.

Sostatt tykist, at tað almenna brúkar munandi meira upp á íløgur, men løgmaður ger greitt, at tølini frá Búskaparráðnum skulu takast við fyrivarni.

- Hasi tølini skulu takast við eitt sindur av fyrivarni, tí talan er um fleiri støðlingar. Tað er longu greitt, at hvørki land ella kommunur fara at brúka hasar upphæddirnar í 2018, tí í fleiri førum er talan um seinkingar í byggiverkætlanunum

hjá bæði landi og kommunum, sigur løgmaður.

Sverri Hansen, formaður í Búskaparráðnum, sigur aðrastaðni í blaðnum, at alt er bólkað undir almennar íløgur, tí á ein ella annan hátt kunna politikararnir ávirka hesar íløgur. Løgmaður vísir tó á, at tá tað kemur til stykkis, so kann landið ikki gera nógva annað enn at vera eitt gott fyridømi.

- Tað er ein avbjóðing at stýra føroyska búskapinum, tá ið landið, sum er, hevur avmarkað amboð at stýra bæði kommununum og fyrirkunum undir almennum ræði. Eitt eru almennu partafeløgini undir landinum, men tú hevur eisini bæði SEV og IRF, ið gera risastórar íløgur undir kommunalum ræði. Vit hava lítla og onga ávirkan á SEV og IRF, sigur løgmaður og leggur afturat.

- Tá ið amboðini hjá landinum eru avmarkað, er frægasta gøtan at ganga, at vit ganga undan og støðugt heita á kommunur og fyrirkur undir almennum ræði um at

vísa ábyrgd, og gera sítt til at lækka ferðina á búskapinum.

Sett lítið og einki í gongd

At løgmaður ynskir at halda aftur upp á almennu íløgurnar er ikki nakað nýtt. Í tíðargrein í Sosialinum í 2016 vísti hann nevniliga eisini á tørvin at einum varnum búskaparpolitikki.

- Tað er neyðugt halda aftur. At reka ein varnan búskaparpolitikk, sama um krøvini til at brúka pengar eru stór. Størsta mistakið, vit nú kundu gjørt, er at oysa meira olju á bálið, skrivaði løgmaður fyri tveimum árum síðan.

Hóast ynski um at halda aftur, so verður í nýggju frágreiðingini hjá Búskaparráðnum staðfest, at almennu íløgurnar eru 2,8 milliardir krónur. Tað eru umleið 600 milliónir krónur meira enn í 2017 og umleið 1 milliard krónur meira enn í 2016. Samanborið við 2016, tá tíðargreinin bleiv skrivað, eru almennu íløgurnar sostatt voksnar munandi.

Aksel V. Johannesen heldur tó kortini, at tað hevur eydnast at halda íløgurnar aftur, og vísir á, at tær verkætlanir, ið hava verið framdar undir hesi samgonguni, eru í stóran mun verkætlanir, ið undanfarna samgonga setti gongd á.

- Satt at siga, so hevur sitandi samgonga sett millum lítið og einki nýtt í gongd. Stóru íløgurnar sum Eysturoyar- og sandoyartunlarnar, Glasir og Landssjúkrahúsið, eru alt kostnaðarmiklar íløgur, sum vóru samtyktar, áðrenn hetta landsstýrið tók við. Við øðrum orðum hevur okkara egna ráðarum verið avmarkað, og sæð í tí ljósinum, haldi eg, at vit hava dugað væl at hildið aftur, sigur løgmaður.

Og enn einaferð vísir løgmaður á, at tað er neyðugt at skilja millum tær íløgur, ið krevja nógva arbeiðsmegi, og so tær íløgur, ið